

УКРАЇНА

ТОВ

«Закарпатреконструкція»

Управління містобудування та архітектури

Ужгородської міської ради

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ

«ДЕТАЛЬНИЙ ПЛАН ТЕРИТОРІЇ, ОБМЕЖЕНОЇ ВУЛИЦЯМИ
ВІЛМОША КОВАЧА, МАРІЇ ЗАНЬКОВЕЦЬКОЇ, ІШТВАНА СЕЧЕНІ,
ПЕРЕМОГИ»

Директор	Несух М.М.
ГП	Несух М.М.
ГАП	Довбака О.О.
Спеціаліст	Приходько Є.М.
Виконав	Приходько Є.М.

2019

ЗМІСТ

ВСТУП

1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА ПРОВЕДЕННЯ СЕО В УКРАЇНІ.

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ СТАНУ НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ.

3. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ

4. АНАЛІЗ ВПЛИВУ ЗАПРОЕКТОВАНИХ ОБЄКТІВ НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У Т.Ч. ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ТЕРИТОРІЇ ДЕТАЛЬНОГО ПЛАНУ

5.1. Можливі чинники змін антропогенного та природного характеру

5.2. Ймовірний вплив на складові довкілля

6. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У Т.Ч. ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

7. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДЕТАЛЬНОГО ПЛАНУ ТЕРИТОРІЇ

8. СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЇ

9. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ

10. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ

11. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10 ЦЬЄЇ ЧАСТИНИ, РОЗРАХОВАНИХ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ВСТУП

На сучасному етапі розвитку суспільства все більшого значення у міжнародній, національній і регіональній політиці набуває концепція збалансованого (сталого) розвитку, спрямована на інтеграцію економічної, соціальної та екологічної складових розвитку. Поява цієї концепції пов'язана з необхідністю розв'язання екологічних проблем і врахування екологічних питань в процесах планування та прийняття рішень щодо соціально- економічного розвитку країн, регіонів і населених пунктів.

Стратегічна екологічна оцінка (СЕО) – це новий інструмент реалізації екологічної політики, який базується на простому принципі: легше запобігти негативним для довкілля наслідкам діяльності на стадії планування, ніж виявляти та виправляти їх на стадії впровадження стратегічної ініціативи.

Метою СЕО є забезпечення високого рівня охорони довкілля та сприяння інтеграції екологічних факторів у підготовку планів і програм з метою забезпечення збалансованого (сталого) розвитку.

В Україні створені передумови для імплементації процесу СЕО, пов'язані з розвитком стратегічного планування та національної практики застосування екологічної оцінки.

Детальний план території розроблений на замовлення Управління містобудування та архітектури, згідно Рішення Ужгородської міської Ради «Про розроблення містобудівної документації».

В проекті враховані основні рішення генерального плану м. Ужгорода, розробленого ДП «ДІПРОМІСТО» ім. Ю. М. Білоконя, рішення схеми функціонального зонування м. Ужгорода, розробленого ДП «ДІПРОМІСТО» ім. Ю. М. Білоконя.

1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА ПРОВЕДЕННЯ СЕО В УКРАЇНІ

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015 р.), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про основні засади (Стратегію) державної екологічної політики на період до 2020 року» (ухвалено Верховною Радою України 21 грудня 2010 року). В цьому законі СЕО згадується в основних принципах національної екологічної політики, інструментах реалізації національної екологічної політики та показниках ефективності Стратегії. Зокрема, одним з показників цілі 4 Стратегії «Інтеграція екологічної політики та вдосконалення системи інтегрованого екологічного управління» є показник «Частка державних, галузевих, регіональних та місцевих програм розвитку, які пройшли стратегічну екологічну оцінку – відсотків».

У 2012 році Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України (від 17.12.2012 р. № 659) затверджено «Базовий план адаптації екологічного законодавства України до законодавства Європейського Союзу (Базовий план апроксимації)». Зокрема, відповідно до цього плану потрібно привести нормативно-правову базу України у відповідність до вимог «Директиви 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище».

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» був прийнятий Верховною Радою України 4 жовтня 2016 р., а 1 листопада Президент України

надав пропозиції до законопроекту. 17 січня 2017 р. Верховна Рада України не підтримала доопрацювання законопроекту.

21 лютого 2017 р. у Верховній Раді України було повторно зареєстровано нову редакцію законопроекту «Про стратегічну екологічну оцінку» (№ 6106). Метою законопроекту є встановлення сфери застосування та порядку здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування на довкілля. Законопроект, розроблений на виконання пункту 239 плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, спрямований на імплементацію Директиви 2001/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27 червня 2001 р. про оцінку наслідків окремих планів та програм для довкілля.

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ СТАНУ НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ.

Місцеположення, рельєф

Територія міста знаходиться у північно-західній частині Закарпатської області на річці Уж. У геоморфологічному відношенні місто розташоване на межі переходу від вулканічного Вигорлат-Гутинського пасма до Закарпатської низовини, що чітко простежується в рельєфі.

Відроги Вигорлат-Гутинського пасма представлені невисокими підвищеннями на півночі і сході, а також окремими останцями у центральній частині міста. Низкогір'я характеризується порівняно малими кутами ухилу поверхні, в основному до 10 - 12% і незначним розчленуванням території.

У межах р. Уж виділяються періодично затоплювані в повінь заплава і I надзаплавна тераса. У центральній частині річка з обох боків обвалована і заплавна тераса тут практично відсутня. Заплава відокремлена від I надзапавної тераси уступом висотою 2-3 метри.

Гідрологічні умови

Місцерозташування і геоморфологічні особливості території визначили і її

гідрологічні умови.

Рівневий режим характеризується чітко вираженою весняною повінню, а також літню дощовою повінню найбільшої висоти й інтенсивності, які проходять протягом року і спостерігаються в травні - червні. Повінь проходить одним піком.

Гідрологічні особливості річки Уж мають суттєве значення в плані інженерного захисту території і територіального розвитку міста.

Клімат

Клімат міста помірно-континентальний. Основні метеорологічні характеристики наведені за даними багаторічних спостережень метеостанції " з урахуванням вимог ОНД 1-84

Відповідно БНіП 2.01.01-82 територія м. Ужгорода відноситься до III Б підрайону третього будівельно-кліматичного району, для якого орієнтація житлових кімнат односторонніх квартир у межах сектору горизонту від 200° до 290° не допускається.

Ґрунти

Ґрунтовий покрив характеризується відносною різноманітністю, що обумовлене геоморфологічними особливостями. У північній частині представлені дерново-буроземно-підзолистими неоглеєними і глеюватими незмитими і слабозмитими легкосуглинковими ґрунтами та їх відмінами.

У південній частині переважають дернові глибокі неоглеєні і глеюваті легкосуглинкові ґрунти та їх відміни. Для благоустрою і формування системи зелених насаджень ґрунтові умови сприятливі. При проведенні заходів по озелененню необхідно проводити 25% заміну ґрунту, а також виконувати комплекс підготовчих агротехнічних заходів. При проведенні будівельних робіт необхідно знімати 20 см шар рослинного ґрунту з наступним використанням у зеленому будівництві (СНиП 111-10-75. п.1.6).

Геологічна будова

У геоструктурному відношенні територія приурочена до західної частини Закарпатського внутрішнього прогину. Тобто геологічна будова території неоднорідна.

Потужність покривних делювіальних відкладів також коливається в межах декількох метрів.

Інженерно-будівельна оцінка

Відповідно схеми інженерно-геологічного районування України, територія Ужгорода розташована на межі Вигорлат-Гутинського пасма і Чоп-Мукачівської впадини і відноситься до категорії невизначеного ризику інженерно-геологічного освоєння території. Відповідно Схеми розповсюдження лесових порід (УкрДНДІТВ), ґрунти непросадочні.

Радіаційний стан

Згідно постанови Кабінету Міністрів України №106 від 23.07.1991 і №600 від 29.08.1994, територія не входить у перелік територій, забруднених у результаті аварії на Чорнобильській АЕС. Середнє значення експозиційної дози гамма-випромінювання знаходиться в межах норми і складає 11,5 мкР/год. (в діапазоні від 11 до 30 мкР/год.).

Природна радіоактивність не перевищує допустимі норми згідно БДУ – 91.

Електромагнітне забруднення

Електропостачання на даний час забезпечується по лініях електропередачі 400 кВ, 110 кВ та 35 кВ через електростанції 110 кВ та 35 кВ.

Передача та розподіл електроенергії між споживачами здійснюється по лініях електропередачі 6 кВ.

Акустичний режим

Основним джерелом шуму є вулична мережа з інтенсивним рухом автотранспорту, залізниця, та аеропорт.

3. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ

Територія має форму типового мікрорайону, з забудовою різного типу. Планується розміщення житлових будинків з офісними приміщеннями, та торгового центру. Проектна забудова змінює сприйняття простору, і цілісно замикає забудову. Проектом передбачено вільний доступ до всіх будівель і споруд.

Згідно зонінгу в межах окремих зон визначаються переважні, супутні та допустимі види використання територій (земельних ділянок).

4. АНАЛІЗ ВПЛИВУ ЗАПРОЕКТОВАНИХ ОБЄКТІВ НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

Опис розміщення проектних об'єктів

Проектом передбачено розміщення житлової забудови, негативного впливу на зовнішнє середовище не передбачено, спеціалізованих і особливих вимог до проектування не має, планується вивіз руїн закинутих фундаментів і споруд, для інженерної підготовки, шляхом засипки, території в межах міста.

Територію на документі державного планування див. схему розташування в планувальній структурі м. Ужгорода.

Атмосферне повітря

Будівництво не передбачає утворення будь-яких забруднюючих речовин і виділення їх в атмосферне повітря.

Мікроклімат

Будівництво не передбачає утворення будь-яких забруднюючих речовин, проте будівництво об'єктів погіршує інсоляцію внутрішньодворових територій, що здійснює тіньове забруднення.

Зміни мікроклімату, що безпосередньо пов'язані з відсутністю активних масштабних впливів планової діяльності (значних виділень теплоти, вологи, тощо) не відбудеться.

Негативні ендегенні та екзогенні процеси, явища природного та техногенного походження (тектонічні, сейсмічні, зсувні, селеві, зміни напруженого стану і властивостей масивів порід, деформації земної поверхні) не передбачаються.

Ґрунти

Зміни, які чинять шкідливі впливи на ґрунтовий шар не відбудуться.

З метою покращення стану навколишнього середовища проектом передбачається ряд планувальних та інженерних заходів, до яких відносяться: заходи, що впливають на всі компоненти середовища і в цілому покращують санітарно-гігієнічні умови: проведення забудови згідно з наміченим функціональним зонуванням; інженерна підготовка території - вертикальне планування та регулювання поверхневого стоку, благоустрій господарчих об'єктів, влаштування твердого покриття доріг; для забезпечення виконання «Програми поводження з твердими побутовими відходами» (постанова кабінету Міністрів від 04.04.2004 р. № 265) проектом передбачається організація роздільного збору побутових відходів із наступним використанням і утилізацією.

Захист території від електромагнітного забруднення, інженерний благоустрій території, локальне каналізування об'єкту, санітарне очищення території передбачене проектом.

Біорізноманіття

Проектом передбачається максимально зберегти існуючі зелені насадження та деревну рослинність. Видалення зелених насаджень на проектній ділянці не передбачається.

Влаштування зеленої зони має виключно позитивний вплив на

біорізноманіття.

Ареали проживання рідкісних тварин, місця зростання рідкісних рослин в межах території проектування відсутні.

Значних і незворотних змін в екосистемі дослідженої території в результаті будівництва/експлуатації об'єкта планової діяльності не прогнозується.

Наземних, водних і повітряних шляхів міграції тварин на території не відмічено, в процесі будівництва вплив на рослинний покрив в основному буде виявлятися в пошкодженні та частковому знищенні рослинності транспортними засобами.

Водне середовище

Негативних впливів на водне середовище, порушення гідродинамічного режиму, виснаження поверхневих та підземних водних ресурсів, надходження у водне середовище забруднюючих речовин не відбуватиметься.

Тверді побутові відходи

Сумарний об'єм твердих побутових відходів та будівельного сміття на розрахунковий період будівництва складатиме орієнтовно – 18,3 тонн/рік.

Вивіз будівельного сміття та ТПВ здійснюється по заявочній системі після укладання договору з компанією по вивозу відходів ТОВ «АВЕ».

Для забезпечення виконання «Програми поводження з твердими побутовими відходами» (постанова кабінету Міністрів від 04.04.2004 р. № 265) проектом передбачається організація роздільного збору побутових відходів із наступним використанням і утилізацією.

Майданчик для встановлення контейнерів для сміття повинен бути огорожений і мати тверде покриття. Для тимчасового збирання побутових відходів рекомендується використовувати контейнери об'ємом 1,1м³.

Поверхневі та підземні води

Будівництво не передбачає утворення будь-яких забруднюючих речовин і виділення і їх проникнення в підземні водоносні горизонти, або в поверхневі

води. Ливнева каналізація передбачає свій скид в загальну ливневу каналізацію міста.

Вплив на ґрунт та надра

Заходи для забезпечення нормативного стану земельних ресурсів під час рекультивації та будівництва включають:

Обов'язкове дотримання меж території, відведеної для будівництва.

Складування рослинного ґрунту на спеціально відведених майданчиках з наступним використання його при рекультивації, вертикального планування будівельного майданчику.

Всі будівельні матеріали мають бути розміщені на спеціально відведеній ділянці з твердим покриттям.

Контроль за роботою інженерного обладнання, механізмів і транспортних засобів, своєчасний ремонт, недопущення роботи несправних механізмів.

Заправка будівельної техніки лише закритим способом – автозаправниками.

На будівельному майданчику біля в'їзних воріт передбачено місце мийки коліс для будівельного транспорту, що виїжджає.

Складання будівельних матеріалів та конструкцій в межах території відведення на вільних майданчиках з метою уникнення загромождження проїздів та проходів.

Проектом передбачається максимальне збереження існуючого рельєфу. Всі майданчики, під'їзди та доріжки передбачаються з влаштуванням мощення. Типи покриття прийняти із дотриманням діючих норм, виходячи з експлуатаційної доцільності.

Акустичний вплив

Під час будівництва від роботи будівельної техніки та інвентаря можливе виконання тимчасового додаткового шумового навантаження. Під час експлуатації рівень шуму не перевищуватиме нормативного.

На території не знаходяться об'єкти що забруднюють навколишнє

середовище. Допустимі рівні шуму і вібрації у житлових будинках відповідають санітарно допустимим нормам допустимих шумів і вібрацій у житлових будинках, але мають вплив від шуму аеропорту, межа якого входить в територію детального плану. Магістральні та житлові вулиці обмежують забудову існуючими червоними лініями. На території діють обмеження охоронної зони повітряної лінії електропередач, декілька обмежень аеропорту та охоронні зони КТП та ГРП.

Світлове, теплове та радіаційне забруднення

Не передбачається утворення будь-яких такого типу забруднень. Флора, фауна і охорона рослинного та тваринного світу

Передбачається не менш ніж дворазовий покіс трави на території з послідуочим її вивозом.

Незначним, коротким в часі негативним впливом на тваринний світ під час будівництва служитиме робота будівельної техніки та інвентаря.

Після будівництва проводиться комплексний благоустрій території. Тверде покриття не передбачає знищення рослин чи тварин.

З огляду на характер запланованих робіт, значного впливу на місцеву фауну та флору не очікується.

Електропостачання

Територія забезпечена електропостачанням. Для електропостачання використовуються існуючі трансформатори.

Детальним планом території не передбачається реалізація видів планової діяльності та будівництво об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля, та щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля.

Протипожежні заходи

На території забороняється розведення вогнищ, спалювання відходів та побутового сміття. Витримано всі протипожежні розриви згідно діючих на норм.

Передбачувати завчасні заходи по недопущенню виникнення надзвичайних ситуацій техногенного характеру.

Радіаційний стан і електромагнітне забруднення

Рівень електричних і магнітних випромінювань від проєктованих об'єктів не викликоче погіршення існуючого стану навколишнього середовища

5 ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У Т.Ч. ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ТЕРИТОРІЇ ДЕТАЛЬНОГО ПЛАНУ

5.1. Можливі чинники змін антропогенного та природного характеру

Проектні рішення розроблено згідно Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», а саме: Статті 3 «Основні принципи охорони навколишнього природного середовища».

Відповідно до нормативно-правової бази України було прийнято ряд зобов'язань:

1. Пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів;
2. Виконання ряду заходів, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжний характер заходів щодо охорони навколишнього природного середовища;
3. Планова діяльність не передбачає суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу;
4. Проектне спрямування на збереження просторової та видової різноманітності і цілісності природних об'єктів і комплексів;
5. Узгодження екологічних, економічних та соціальних інтересів суспільства на основі поєднання міждисциплінарних знань екологічних, соціальних, природничих і технічних наук та прогнозування стану

навколишнього природного середовища в рамках проведення процедури Стратегічної екологічної оцінки проекту детального плану території було обґрунтовано;

6. Забезпечення загальної доступності матеріалів детального плану території та самого звіту СЕО відповідно до вимог Закону України "Про доступ до публічної інформації" шляхом надання їх за запитом на інформацію, оприлюднення на веб-сайті органу місцевого самоврядування, у тому числі у формі відкритих даних, на єдиному державному веб-порталі відкритих даних, у місцевих періодичних друкованих засобах масової інформації, у загальнодоступному місці приміщення органу місцевого самоврядування, що розкриває питання щодо гласності і демократизму при прийнятті рішень, реалізація яких впливає на стан навколишнього природного середовища, формування у населення екологічного світогляду;

7. У звіті СЕО надання інформації щодо обґрунтованого нормування впливу планової діяльності на навколишнє природне середовище;

8. Компенсація шкоди, заподіяної порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища;

9. Оцінка ступеню антропогенної змінності територій, сукупної дії факторів, що негативно впливають на екологічну обстановку;

10. Поєднання заходів стимулювання і відповідальності у справі охорони навколишнього природного середовища;

11. Використання отриманих висновків моніторингу та комплексу охоронних заходів об'єкту для виконання можливостей факторів позитивного впливу на охорону довкілля.

5.2. Ймовірний вплив на складові довкілля

Згідно «Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування» затверджених Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.01.2011 № 29) наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – будь які ймовірні

наслідки для флори, фауни, біорізноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, ландшафту (включаючи техногенного), природних територій та об'єктів, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальних активів, об'єктів культурної спадщини та взаємодія цих факторів.

Вторинні наслідки – вигоди, які полягають у широкому залученні громадськості до прийняття рішень та встановлення прозорих процедур їх прийняття.

Кумулятивні наслідки – нагромадження в організмах людей, тварин, рослин отрути різних речовин внаслідок тривалого їх використання.

Ймовірність того, що реалізація ДПТ призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, є незначною.

Синергічні наслідки – сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії 2-х або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремо компоненту.

Коротко- та середньострокові наслідки (1, 3-5, 10-15 років) наразі відсутні. До довгострокових наслідків відноситься питання утилізації обладнання.

Оцінка потенційних впливів на навколишнє середовище та здоров'я людей встановила, що окрім вигод проект може мати певний негативний вплив на довкілля у разі відсутності належного контролю за таким впливом. Також не потребує заходів спрямованих на збереження інших територій, що підлягають охороні згідно з вимогами Закону України “Про екологічну мережу України”, рішення Закарпатської обласної ради від 10.07.2014 №1033 “Про затвердження схеми формування екологічної мережі Закарпатської області” та рішення Ужгородської районної ради №199 від 09.12.2011 “Про затвердження схеми екомережі Ужгородського району”.

Згідно вище викладеного виконання та реалізація даного детального плану зазначеної території не матиме негативних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

6. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У Т.Ч. ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

План екологічного моніторингу Положення щодо створення системи моніторингу довкілля села визначає порядок створення та функціонування системи з урахуванням стану довкілля та природоохоронної діяльності в районі, визначає основні завдання районної системи моніторингу довкілля, суб'єктів системи, їх завдання відповідно до конкретного ресурсу, принципи організації та функціонування системи, взаємовідносини між суб'єктами під час створення та опрацювання системи моніторингу, структуру системи, організаційний механізм її створення.

Запропоноване Положення слід розробити відповідно до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» та постанови Кабінету Міністрів України від 30.03.98 № 391 «Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля».

Система моніторингу довкілля - це система спостережень, збирання, оброблення, передавання, збереження та аналізу інформації про стан довкілля, прогнозування його змін і розроблення науково-обґрунтованих рекомендацій для прийняття рішень про запобігання негативним змінам стану довкілля та дотримання вимог екологічної безпеки.

Екологічний та соціальний моніторинг об'єкту буде здійснюватися з метою забезпечення неухильного дотримання вимог законодавства під час будівництва і експлуатації та втілення всіх заходів щодо мінімізації ймовірних впливів та наслідків на навколишнє природне та соціальне середовище.

Загальною метою моніторингу екологічних та соціальних аспектів даного проекту є забезпечення/гарантування того, що всі заходи пом'якшення та мінімізації впливів та наслідків успішно втілюються та вони є ефективними та достатніми.

Екологічний та соціальний моніторинг також передбачає своєчасне виявлення нових проблем та питань, що викликають занепокоєння. Моніторинг

має відбуватись на декількох рівнях та передбачати можливі екологічні загрози та/або виявляти під час його здійснення впливи, що не були передбачені раніше.

Програма екологічного моніторингу буде працювати під час будівництва та експлуатації об'єкту. Вона складається із переліку дій та заходів, кожний із яких має певну мету та ключові індикатори та критерії для оцінки.

Постійний моніторинг буде здійснюватися під час всього життєвого циклу об'єкту: будівництво - експлуатація - виведення із експлуатації.

Моніторинг включає, але не обмежується наступними етапами:

1. Вибір параметрів навколишнього природного та соціального середовища для певних аспектів;
2. Встановлення ключових параметрів моніторингу;
3. Візуальний огляд;
4. Регулярний відбір зразків/проб та їх дослідження;
5. Регулярні опитування та зустрічі із громадою, яка потенційно потрапляє в зону впливу об'єкту планованої діяльності;
6. Аналіз інформації, що була отримана під час моніторингу та за необхідності розробка комплексу заходів, що усувають або максимально пом'якшують вплив об'єкту на навколишнє природне та соціальне середовище.

Регулярний перегляд (не менше одного разу на рік) програми моніторингу та її коригування в разі необхідності.

Внутрішній моніторинг

Перед початком будівництва буде призначено фахівця, який буде відповідальним за дотримання екологічних та соціальних вимог під час будівельних робіт. Також ця людина буде підтримувати регулярний контакт не тільки із державними контролюючими органами, а й начальником відділу охорони навколишнього природного середовища, начальником відділу охорони праці та особою, відповідальною на підприємстві за зв'язок із громадськістю та корпоративну соціальну відповідальність.

Зовнішній моніторинг та оцінка

Передбачається виконання зовнішнього моніторингу об'єкту силами органів державного нагляду (територіальні органи Державної екологічної інспекції України, Держпродспоживслужби України та Держпраці), місцевого самоврядування та місцевих громадських об'єднань, представниками кредиторів та інвесторів, в т.ч. залученими аудиторськими компаніями.

Органи державного нагляду здійснюватимуть моніторинг та контроль підприємства шляхом проведення планових та позапланових перевірок із залученням інших зацікавлених сторін.

Органи місцевого самоврядування та місцеві громадські об'єднання мають право долучатись до контролюючих органів або відвідувати об'єкт самостійно відповідно до вимог біобезпеки, що встановлені на підприємстві будуть публікувати на власному сайті скан - копії результатів лабораторних досліджень параметрів навколишнього середовища, що виконуються в рамках моніторингу, не пізніше ніж через 5 (п'ять) робочих днів після отримання їх оригіналів.

Даний документ - Резюме нетехнічного характеру (РНХ) - містить коротку інформацію про потенційні екологічні та соціальні наслідки, які мають відношення до запропонованої діяльності.

7. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДЕТАЛЬНОГО ПЛАНУ ТЕРИТОРІЇ

Зважаючи на державну політику в галузі енергозбереження, забезпечення екологічної безпеки, раціонального використання природних ресурсів, при будівництві об'єкту доцільно максимально повно використовувати сучасні високоефективні екоенергозберігаючі технології та матеріали, зокрема огорожуючі конструкції з мінімальним коефіцієнтом теплопровідності, інженерне обладнання з високим коефіцієнтом корисної дії, тощо.

Перелік і стисла характеристика проектних рішень, комплекс яких включає:

- ресурсозберігаючі заходи – збереження і раціональне використання земельних та водних ресурсів, повторне їх використання та ін.;
- планувальні заходи – функціональне зонування, організація санітарно-захисних зон та санітарних розривів, озеленення та ін.;
- відновлювальні заходи
- технічна і біологічна рекультивація, нормалізація стану окремих компонентів навколишнього середовища тощо;
- захисні заходи.

8. СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЇ

Метою розробки даного Звіту є визначення доцільності і прийнятності планової забудови, і обґрунтування заходів щодо забезпечення безпеки навколишнього середовища.

Матеріали Звіту всебічно характеризують результати оцінки впливів на природне, соціальне, включаючи життєдіяльність населення, і техногенне середовище та обґрунтовують допустимість планованої діяльності.

При розробці Звіту враховані вимоги чинного законодавства, стандарт України ДСТУ ISO-14001-97, чинні державні будівельні, санітарні та протипожежні норми, а також місцеві екологічні умови й обмеження.

Стратегією розвитку територій є збереження існуючих зелених насаджень, створення єдиної систематизованої концепції розвитку зелених територій, та збереження лінійного і паркового озеленення і поодиноких цінних дерев солітерів.

Зменшення кількості викидів, оновлення інженерних мереж, для зменшення і подальшого запобігання забруднення навколишнього середовища.

9. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ

План екологічного моніторингу Положення щодо створення системи моніторингу довкілля в межах детального плану території визначає порядок

створення та функціонування системи з урахуванням стану довкілля та природоохоронної діяльності в місті, визначає основні завдання системи моніторингу довкілля, суб'єктів системи, їх завдання відповідно до конкретного ресурсу, принципи організації та функціонування системи, взаємовідносини між суб'єктами під час створення та опрацювання системи моніторингу, структуру системи, організаційний механізм її створення.

Запропоноване Положення слід розробити відповідно до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» та постанови Кабінету Міністрів України від 30.03.98 № 391 «Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля».

Система моніторингу довкілля - це система спостережень, збирання, оброблення, передавання, збереження та аналізу інформації про стан довкілля, прогнозування його змін і розроблення науково-обґрунтованих рекомендацій для прийняття рішень про запобігання негативним змінам стану довкілля та дотримання вимог екологічної безпеки.

Екологічний та соціальний моніторинг об'єкту буде здійснюватися з метою забезпечення неухильного дотримання вимог законодавства під час будівництва і експлуатації та втілення всіх заходів щодо мінімізації ймовірних впливів та наслідків на навколишнє природне та соціальне середовище.

Загальною метою моніторингу екологічних та соціальних аспектів даного проекту є забезпечення/гарантування того, що всі заходи пом'якшення та мінімізації впливів та наслідків успішно втілюються та вони є ефективними та достатніми.

Екологічний та соціальний моніторинг також передбачає своєчасне виявлення нових проблем та питань, що викликають занепокоєння. Моніторинг має відбуватись на декількох рівнях та передбачати можливі екологічні загрози та/або виявляти під час його здійснення впливи, що не були передбачені раніше.

Програма екологічного моніторингу буде працювати під час будівництва та експлуатації об'єкту. Вона складається із переліку дій та заходів, кожний із яких має певну мету та ключові індикатори та критерії для оцінки.

Моніторинг включає, але не обмежується наступними етапами:

1. Вибір параметрів навколишнього природного та соціального середовища для певних аспектів;
2. Встановлення ключових параметрів моніторингу;
3. Візуальний огляд;
4. Регулярний відбір зразків/проб та їх дослідження;
5. Регулярні опитування та зустрічі із громадою, яка потенційно потрапляє в зону впливу;
6. Аналіз інформації, що була отримана під час моніторингу та за необхідності розробка комплексу заходів, що усувають або максимально пом'якшують вплив об'єкту на навколишнє природне та соціальне середовище.

Регулярний перегляд (не менше одного разу на рік) програми моніторингу та її коригування в разі необхідності.

Внутрішній моніторинг

Перед початком будівництва буде призначено фахівця, який буде відповідальним за дотримання екологічних та соціальних вимог під час будівельних робіт. Також ця людина буде підтримувати регулярний контакт не тільки із державними контролюючими органами, а й начальником відділу охорони навколишнього природного середовища, начальником відділу охорони праці та особою, відповідальною за зв'язок із громадськістю та корпоративну соціальну відповідальність.

Зовнішній моніторинг та оцінка

Передбачається виконання зовнішнього моніторингу об'єкту силами органів державного нагляду (територіальні органи Державної екологічної інспекції України, Держпродспоживслужби України та Держпраці), місцевого самоврядування та місцевих громадських об'єднань, представниками кредиторів та інвесторів, в т.ч. залученими аудиторськими компаніями.

Органи державного нагляду здійснюватимуть моніторинг та контроль підприємства шляхом проведення планових та позапланових перевірок із залученням інших зацікавлених сторін.

Органи місцевого самоврядування та місцеві громадські об'єднання мають право долучатись до контролюючих органів або відвідувати об'єкт самостійно відповідно до вимог біобезпеки, що встановлені будуть публікувати на сайті скан - копії результатів лабораторних досліджень параметрів навколишнього середовища, що виконуються в рамках моніторингу, не пізніше ніж через 5 (п'ять) робочих днів після отримання їх оригіналів.

Даний документ - Резюме нетехнічного характеру (РНХ) - містить коротку інформацію про потенційні екологічні та соціальні наслідки, які мають відношення до запропонованої діяльності.

10. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ

Транскордонний вплив під час реалізації планованої діяльності відсутній.

У порівнянні з нульовою альтернативою вплив на довкілля оцінюється як незначний, оскільки, як зазначалося вище, буде обумовлений впливом існуючих незмінних факторів. Рівень утилізації відходів, що є важливим індикатором регіонального розвитку, може залишитися на незмінному рівні.

11. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10 ЦЬОЇ ЧАСТИНИ, РОЗРАХОВАНИХ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ

Метою детального плану території будівництва, експлуатації та обслуговування будівель споруд об'єктів є визначення доцільності і прийнятності планової забудови, і обґрунтування заходів щодо забезпечення безпеки навколишнього середовища території.

Найбільш вразливою складовою планової діяльності, що зазнає негативного впливу - це викиди в атмосферне повітря від роботи автотранспорту.

ВИСНОВКИ

Дана оцінка була виконана згідно методичних рекомендацій з СЕО.

Проектом передбачено розміщення житлової забудови загальною, негативного впливу на зовнішнє середовище не передбачено, спеціалізованих і особливих вимог до проектування не має.

З метою інформування населення та погодження дій з іншими об'єднаннями громадян суб'єкти оголошують через засоби масової інформації Заяву про проведення екологічної оцінки, в якій зазначаються відомості про склад в містобудівній документації та вплив запоектованих об'єктів на подальший сталий екологічний розвиток території.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку». - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2354-19>
2. Про затвердження Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування: наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 № 296. - Режим доступу: https://menr.gov.ua/files/docs/nakazy/2018/nakaz_296.pdf .
3. Все про Закарпатську область. <http://ukrtur.narod.ru/turizm/regionukr/zakarp/geopoloshzak/geopolozakar.htm>
4. Екологічний паспорт Закарпатської області http://ecozakarpat.gov.ua/?page_id=308
5. ВИКИДИ В АТМОСФЕРНЕ ПОВІТРЯ http://www.uz.ukrstat.gov.ua/statinfo/navkol/2018/dioks_atm_pov_1990-2017.pdf
6. СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ ДО 2020 РОКУ http://dfrr.minregion.gov.ua/foto/projt_reg_info_norm/2015/05/Strategiya.pdf
7. Закарпаття – мій край. <http://carpathia.uz.ua/zakarpattya-mij-kraj>
8. С.С. Поп. Природні ресурси Закарпаття. – Ужгород: ТОВ «Спектраль», 2002.-296с.;
9. В. Ю. Пересоляк, М. М. Ходанич. Моніторинг ґрунтів Закарпаття. Монографія. Ужгород.Видавництво «ТУРпрес»,2013-85с.
- 10.Звіт про виконання природоохоронного заходу “Розробки проекту екомережі Закарпатської області (продовження робіт) http://ecozakarpat.gov.ua/?page_id=53